

Правен бюлетин

Теми в броя:

Обнародвани нормативни актове

- *Закон за изменение и допълнение на Закона за безопасно използване на ядрената енергия*
- *Закон за изменение и допълнение на Закона за туризма*

Проекти на нормативни актове

- *Законопроект за изменение и допълнение на Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел*

Новости в правото на ЕС

- *Нови правила за обмен на данни за плащане на ДДС*
- *Нови практически указания към страните по дела пред Съда на ЕС*

Съдебна практика

- *Решение №148/25.02.2020 г. на ВКС относно действителността на несъизмеримо висока с вредите на кредитора договорна неустойка и реда за погасяване на лихви, неустойки и главници*
- *Образувано е тълкувателно дело във ВКС по въпроси за прихващането на задължения*

Календар

Срокове

Обнародвани нормативни актове

Закон за изменение и допълнение на Закона за безопасно използване на ядрената енергия

Законът за изменение и допълнение на Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ЗИД на ЗБИЯЕ) е обнародван в Държавен вестник на 25.02.2020 г., като вносител на първоначалния законопроект е Министерски съвет.

Целта на измененията е ЗБИЯЕ да бъде приведен в съответствие със Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност (ЗОАРАКСД). Въвеждат се нови изисквания във връзка с процесите по подаване на заявления за издаване на индивидуални административни актове за дейности по ЗБИЯЕ. Законът предвижда срок за отстраняване на нередовностите по тези заявления, който да е „не по-кратък от 14 дни“ и не по-дълъг от сроковете, определени в ЗБИЯЕ за всеки конкретен случай.

Измененията конкретизират начина, по който се установяват мерките за аварийно планиране и аварийна готовност от лицата, осъществяващи „дейности по въвеждане в експлоатация, експлоатация и извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения“ и дейности, свързани с използването на ядрен материал. Съгласно закона, мерките ще трябва да бъдат установявани чрез външен аварийен план, свързан със защитата на населението от страна на органите на изпълнителната власт, и вътрешен аварийен план, обхващащ действията на лицензианта на площадката, където се намира ядреното съоръжение. Координацията между органите на изпълнителната власт и лицата, осъществяващи споменатите дейности с ядрена енергия, се извършва в рамките на Единната спасителна система съгласно Закона за защита при бедствия. Измененията предвиждат задължение за лицата, въвеждащи в експлоатация ядрено съоръжение, да представят за съгласуване вътрешния аварийен план „на председателя на агенцията, на специализирания държавен орган по пожарна безопасност и защита на населението, на министъра на здравеопазването и на министъра на околната среда и водите 6 месеца преди планираното начало за въвеждане в експлоатация на съоръжението“.

Закон за изменение и допълнение на Закона за туризма

Законът за изменение и допълнение на Закона за туризма (ЗИД на ЗТ) е обнародван в Държавен вестник на 25.02.2020 г. Вносителят на първоначалния проект е Министерски съвет.

Новите изменения целят оптимизиране на административните процеси и услуги, свързани с туристическия бранш. Някои от основните промени включват въвеждане на условие за вписване в Националния туристически регистър (НТР) за туристическите сдружения. За да могат да бъдат вписани в НТР, туристическите сдружения вече трябва да са осъществявали дейност, свързана с развитието на туризма, не по-малко от три години от вписването им по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел. С цел облекчаване на административната процедура по категоризация и сертификация на туристически обекти, законът делегира част от правомощията на Експертната комисия по категоризация на туристически обекти (ЕККТО) и Експертната комисия по сертификация на туристически обекти (ЕКСТО) към назначени от категоризиращия и сертифициращия орган длъжностни лица. Процедурите по категоризация и сертификация се ускоряват, като за тези длъжностни лица се въвежда задължителен 14-дневен срок за разглеждане на представените пред тях документи и изготвяне на предложение до компетентния орган да се започне процедура по категоризация или сертификация.

Друга съществена промяна е изискването за категоризираните места за настаняване да се определя уникален идентификационен код (УИК), съдържащ информация за: идентификатора на обекта от кадастъра по смисъла на Закона за кадастъра и имотния регистър; лицето, извършващо дейност в обекта; поредността на категоризацията на обекта. Чрез закона се създава и публичен Национален регистър на туристическите забележителности, фестивали и събития.

Проекти на нормативни актове

Законопроект за изменение и допълнение на Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел

На 27.02.2020 г. в Народното събрание беше внесен Законопроект за изменение и допълнение на Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. Предвиждат се следните изменения:

- Отпада държавната такса от 40 лв. (20 лв. при заявяване по електронен път) за обявяване на годишните финансови отчети (ГФО) пред Търговския регистър;
- ГФО и Декларации по чл. 38, ал. 9, т. 2 от Закона за счетоводството ще могат да се подават от всички лица (не само от търговците, техните адвокати и счетоводители, както беше до момента), които

обаче следва да бъдат снабдени с нотариално заверено пълномощно;

- Отпада изискването за представяне на протокол от Общо събрание на съдружниците (или едноличния собственик на капитала). Предложението е предприятията да подават в Търговския регистър декларация от законния представител, която удостоверява приемането на отчета от съответния орган.

Целта на предложените изменения е да се намали административната тежест и разходите на средства и време за бизнеса, например за следните категории дружества: фирми, в които един или повече от съдружниците се намират в чужбина или са в друго населено място; дружества, в които собственик на капитала е чуждестранно юридическо лице; фирми, в които съдружник е местно дружество, чийто представител се намира в друго населено място.

Новости в правото на ЕС

Нови правила за обмен на данни за плащане на ДДС

На 18 февруари 2020 г. Съветът на ЕС прие набор от правила за улесняване на разкриването на данъчни измами при трансгранични сделки в областта на електронната търговия.

Новостите ще позволят на държавите членки да събират по хармонизиран начин записите, предоставени по електронен път от доставчици на платежни услуги, например банките. Освен това е предвидено създаване на нова централизирана електронна система за съхранение на информацията за плащанията и за по-нататъшното обработване на тази информация от националните длъжностни лица, отговарящи за борбата с измамите.

Пакетът от нови правила се състои от два законодателни текста:

- Изменения на директивата за ДДС, с които се въвеждат изисквания към доставчиците на платежни услуги да водят регистър на трансграничните плащания, свързани с електронната търговия. Тези данни ще бъдат предоставяни на разположение на националните данъчни органи при строги условия, включително условия относно защитата на данните.
- Изменения на регламента за административното сътрудничество в областта на ДДС, които определят подробно по какъв начин националните данъчни органи ще си сътрудничат в тази област за разкриването на

измами с ДДС и за контрол на спазването на задълженията във връзка с ДДС.

Текстовете допълват регулаторната рамка за ДДС за електронната търговия, която влиза в сила през януари 2021 г. и с която се въвеждат нови задължения във връзка с ДДС за онлайн местата за търговия, както и опростени правила за спазване на законодателството в областта на ДДС за онлайн предприятията.

Новите мерки ще се прилагат от 1 януари 2024 г.

Нови практически указания към страните по дела пред Съда на ЕС

Съдът прие нов текст на практическите си указания към страните относно делата, които разглежда.

Целта на измененията е да се привлече вниманието на процесуалните представители и адвокатите към някои актуални промени, част от които са свързани със защитата на личните данни или с разглеждането на жалби срещу съдебни актове на Общия съд.

- Писмена фаза на производството

За да не се окаже вече извършено анонимизиране на данни напълно безполезно, представителите на страните се приканват в писмените си изявления или становища да запазят в пълна степен анонимността, предоставена от запитващата юрисдикция или от Съда, в случай на производство по преюдициално запитване, или от Общия съд, в случай на жалби срещу съдебни актове на Общия съд.

По отношение конкретно на жалбите срещу съдебни актове на Общия съд, новите практически указания към страните припомнят, от една страна, особения характер на тези жалби — които се свеждат до правни въпроси и по принцип не би трябвало да разкриват секретна или поверителна информация — и от друга, необходимостта жалбата да се придружава от молба за допускане на обжалване.

Подчертана е важноста да бъдат спазени формалните предписания относно процесуалните документи, и по-специално свързаните с дължината на писмените изявления или становища, както и че тези документи трябва системно да се изпращат през приложението e-Curia, което гарантира в най-голяма степен бързината и безопасността на така осъществявания обмен на информация.

- Устна фаза на производството

Съдът уточнява критериите, въз основа на които се организира съдебно заседание за изслушване на устните състезания, и целта на това заседание.

Освен това на процесуалните представители и адвокатите са дадени конкретни насоки за мерките, които трябва да се вземат преди съдебното заседание, за да се гарантира, че то ще се проведе по възможно най-добрия начин, по-специално в случай на увреждане или намалена подвижност на някоя от страните или на някой от нейните представители. Направени са и допълнителни уточнения за езика на устните състезания.

Съдебна практика

Решение №148/25.02.2020г. по дело №219/2018 г. относно действителността на несъизмеримо висока с вредите на кредитора договорна неустойка и реда за погасяване на лихви, неустойки и главници

Касационният въпрос се отнася до това действителна ли е договорена неустойка, несъизмеримо висока с вредите на кредитора, произтичащи от неизпълнено в срок конкретно парично задължение, и има ли възможност за страните да предвидят различен от законоустановения ред за погасяване на лихви, неустойки и главници по чл. 76 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД).

Търговската колегия на ВКС постанови, че прекомерността на неустойката не я прави а priori нищожна, тъй като действителността ѝ трябва да се прецени към момента на неизпълнение на договора чрез съпоставяне на размера ѝ с очакваните вреди за кредитора от евентуалното неизпълнение. Мораторната неустойка може да бъде обявена за нищожна, когато тя противоречи на добрите нрави заради несъизмеримо високия си размер спрямо очакваните вреди за кредитора. Нарушаването на добрите нрави е налице заради нарушения принцип на справедливост в гражданските и търговските спорове в тази хипотеза.

Чл. 76 ЗЗД определя поредността на погасяване на задълженията по следния начин – при еднородни задължения се погасява първо най-обременителното, а при няколко обременителни – най-старото. Когато изпълнението не е достатъчно, за да се покрият лихвите, разноските и главницата, „погасяват се най-напред разноските, след това лихвите и най-после главницата.“ ВКС подчертава, че тази поредност се прилага, ако липсва друга уговорка между страните, следователно съществува възможност за длъжника и кредитора да предвидят различен от законоустановения ред за погасяване на задължението.

Образувано е тълкувателно дело във ВКС по въпроси за прихващането на задължения

Образувано е ново Тълкувателно дело № 2/2020 г. за приемане от Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии (ОСГТК) на ВКС на тълкувателно решение по следните въпроси:

1. При произнасяне на съда (с уважаване, съответно отхвърляне) по заявено възражение за прихващане с вземане на ответника, надвишаващо по размер исковата претенция, силата на пресъдено нещо цялото вземане на ответника ли обхваща или само тази част, съответстваща на размера на иска?

2. При уважаване на възражението в хипотезата на т. 1 може ли ответникът да претендира разликата до пълния размер на своето вземане в последващ процес?

Тълкувателното дело е образувано по искане от председателя на Висшия адвокатски съвет. В него е посочено, че по въпросите са налице две групи съдебни актове, постановени от различни състави на ВКС по аналогични казуси.

Според част от съдебните състави, формираната с влязлото в сила съдебно решение сила на пресъдено нещо обхваща цялото насрещно вземане на ответника срещу ищеца и това пречатства възможността той да предяви по друго дело срещу същия ищец ново възражение за прихващане за разликата над извършеното по предходното дело прихващане, за което е постановено и е влязло в сила съдебното решение. Нов процес относно разликата според тези състави е недопустим.

Друга част от съдебните състави не споделят становището, че за дължимостта на остатъка от вземането на ответника е създадена сила на пресъдено нещо и той не може да бъде пререшаван.

Други обнародвани нормативни актове:

ДВ, брой 14 от 18.02.2020 г.

Закон за изменение и допълнение на Закона за хазарта

Постановление № 19 от 13 февруари 2020 г. за изменение и допълнение на Наредбата за опазване на околната среда в морските води, приета с Постановление № 273 на Министерския съвет от 2010 г.

Постановление № 20 от 13 февруари 2020 г. за изменение на Наредбата за определяне на видовете работи, за които се установява допълнителен платен годишен отпуск, приета с Постановление № 267 на Министерския съвет от 2005 г.

Постановление № 21 от 14 февруари 2020 г. за изменение на Постановление № 240 на Министерския съвет от 2019 г. за създаване на Национален механизъм за мониторинг на борбата с корупцията и организираната престъпност, съдебната реформа и върховенство на закона и на Съвет за координация и сътрудничество

Наредба № Н-3 от 3 февруари 2020 г. за психологичното осигуряване в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия

ДВ, брой 15 от 21.02.2020 г.

Постановление № 22 от 17 февруари 2020 г. за приемане на Наредба за изискванията за качеството на твърдите горива, използвани за битово отопление, условията, реда и начина за техния контрол

Постановление № 23 от 18 февруари 2020 г. за изменение на нормативни актове на Министерския съвет

Наредба № Н-2 от 18 февруари 2020 г. за утвърждаване на образци на заповед за изпълнение, заявление за издаване на заповед за изпълнение и други книжа във връзка със заповедното производство

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2007 г. за условията и реда за одобряване на организациите, които обучават медиатори; за изискванията за обучение на медиатори; за реда за вписване, отписване и заличаване на медиатори от Единния регистър на медиаторите и за процедурните и етични правила за поведение на медиатора

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 22 от 2018 г. за техническите изисквания към корабите, плаващи по вътрешните водни пътища

ДВ, брой 16 от 24.02.2020 г.

Постановление № 24 от 20 февруари 2020 г. за изменение на Тарифата за таксите, които се събират за преминаване и ползване на републиканската пътна мрежа, приета с Постановление № 370 на Министерския съвет от 2019 г.

Постановление № 25 от 20 февруари 2020 г. за изменение и допълнение на Наредбата за определяне на критериите за необлагодетелстваните райони и териториалния им обхват, приета с Постановление № 30 на Министерския съвет от 2008 г.

Постановление № 26 от 20 февруари 2020 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на външните работи за 2020 г.

ДВ, брой 17 от 25.02.2020 г.

Закон за допълнение на Закона за предприятията на социалната и солидарна икономика

Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование

Постановление № 27 от 20 февруари 2020 г. за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Агенцията за социално подпомагане, приет с Постановление № 25 на Министерския съвет от 2003 г.

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 96 от 2006 г. за търговия на посевен материал от зеленчукови култури на пазара на Европейския съюз

Календар

24 март 2020 г. Участие на **Димитър Попов** – директор Консултантски услуги в конференцията „Тенденции в разплащанията 2020“

гр. София, бул. „Цариградско шосе“ 90,
1784 7-ми 11-ти километър

Бизнес център „Капитал форт“

6 – 9 април 2020 г. **Официални обучения и сертифициране от Международната асоциация на професионалистите в областта на поверителността на данните (IAPP)**

гр. София, офис Делойт, бул. Ал. Стамболийски 103

Срокове

31 март 2020 г. Краен срок, до който местните физически лица трябва да отчетат чрез статистически форми пред БНБ вземанията си от и задълженията си към чуждестранни лица по финансови кредити, сметки, открити в чужбина, както и инвестициите си в ценни книжа, които са извършени без посредничеството на местно лице – инвестиционен посредник.

31 март 2020 г. Краен срок, до който всеки доставчик на течни горива и енергия за транспорта трябва да представи пред министъра на околната среда и водите верифициран доклад относно интензитета на парниковите газове на доставените от него през предходната година на територията на страната течни горива.

31 март 2020 г. Краен срок, до който физическите лица могат да ползват 5% отстъпка от данъка за довносяне, ако подадат годишната си данъчна декларация по електронен път. Това е и крайният срок за подаване на годишна данъчна декларация за корпоративен данък.

За контакти:

адв. Ренета Петкова
Съдружник
rpetkova@deloittece.com

Редакционен екип:

адв. Звезделина Филова
Старши Мениджър
zfilova@deloittece.com

Цветелина Кемалова
Мениджър, Данъчна практика
kemalova@deloittece.com

Ирена Колева
Адвокат
ikoleva@deloittece.com

Екатерина-Мария Папазова
Правен сътрудник
epapazova@deloittece.com

Йоана Вълва
Правен сътрудник
jvalova@deloittece.com

Адвокатско дружество „Делойт Лигъл“
бул. „Ал.Стамболийски“ 103
София Тауър (Мол София)
гр. София 1303
България
Телефон: + 359 (2) 8023 300
Факс: + 359 (2) 8023 350
www.deloitte.bg

Делойт се отнася към едно или повече дружества - членове на Делойт Туш Томацу Лимитид („ДТТЛ“), както и към глобалната мрежа от дружества – членове и свързаните с тях дружества (общо наричани „Организацията на Делойт“). ДТТЛ (наричано също „Делойт Глобъл“) и всяко дружество – член и неговите свързани дружества са юридически самостоятелни и независими лица, които не могат да поемат задължения или да се обвързват взаимно по отношение на трети страни. ДТТЛ и дружествата-членове на ДТТЛ и свързаните дружества са отговорни единствено за своите действия и бездействия. ДТТЛ не предоставя услуги на клиенти. Моля, посетете www.deloitte.com/about, за да научите повече.

Адвокатско дружество Делойт Лигъл е правната практика на Делойт в България. Делойт Лигъл се отнася до правните практики на дружествата – членове на ДТТЛ, техните асоциирани или свързани дружества, които предоставят правни услуги. Характерът на тези взаимоотношения и предоставянето на правни услуги се различава в зависимост от юрисдикцията, с оглед спазване на местните закони и професионални регулации. Всяка правна практика на Делойт е юридически отделна и независима и не може да задължава друга правна практика на Делойт. Всяка правна практика на Делойт носи отговорност само за своите действия и бездействия, а не за тези на други юридически практики на Делойт. По правни, регулаторни и други причини не всички фирми-членове, техните асоциирани или свързани дружества предоставят правни услуги или са свързани с юридическите практики на Делойт.

Настоящата комуникация съдържа единствено обща информация и не следва да се разбира, че чрез нея Делойт Туш Томацу Лимитид („ДТТЛ“) или някое от дружества – членове на глобалната мрежа или свързани с тях дружества (заедно наричани „Организацията на Делойт“), предоставят професионални консултации или услуги. Преди да вземете каквото и да е било решение или да предприемете действия, които биха имали отражение върху Вашите финанси или бизнес, следва да се консултирате с квалифициран професионален консултант.

Никое дружество от Мрежата на Делойт не носи отговорност за каквито и да е загуби, претърпени от което и да е лице, осланящо се на настоящата публикация.

© 2020. За информация се свържете с Делойт България.